

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet Vantaalla/ EL-H

VD/2224/12.00.01.00/2016

Varhaiskasvatuslain muuttamista koskevan eduskunnan 15.12.2015 hyväksymän lain mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi ennen oppivelvollisuuden alkamista saa varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Laki tulee voimaan 1.8.2016. Saman lain mukaan kunnan on tarjottava varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevalle lapselle mahdollisuus osallistua lapsen vanhempien tai muiden huoltajien päätöksen mukaisesti joko osapäiväiseen tai osaviikkoiseen varhaiskasvatukseen. Laissa säädetään myös, että kunta päättää lapsikohtaisesti määrääjäksi tarkemmat säännölliset varhaiskasvatuksen toiminta-ajat.

Varhaiskasvatuslain varhaiskasvatusoikeutta koskeva lain säädös otetaan Vantaalla valtuuston talousarviovalmistelussaan 16.11.2015 tekemän päätöksen mukaan käyttöön 1.8.2016. Sen mukaan jokainen varhaiskasvatusikäinen lapsi on oikeutettu 20 h viikoittaiseen varhaiskasvatukseen.

Kuntalaisille osoitetun kyselyn tuloksia

Kuntalaisilla oli mahdollisuus 20.11.–31.12.2015 vastata Vantaan kaupungin nettisivujen kautta kyselyyn, jonka avulla kerättiin vanhempien mielipiteitä mahdollisesta muutoksesta, jolla lasten subjektiivista oikeutta päivähoidon ja varhaiskasvatukseen rajataan. Kyselyssä pyydettiin vanhempia arvioimaan sekä lasten että vanhempien näkökulmasta, miten varhaiskasvatusoikeuden rajaaminen heidän mielestään tulisi toteuttaa.

Kyselyyn saatiin yhteensä 900 vastausta. Vastauksia saatiin kaikista neljästä varhaiskasvatuksen tulosyksiköstä eli Kivistö-Aviapoliksen, Hakunila-Tikkurilan, Korso-Koivukylän ja Myyrmäen alueilta. Vastanneet vanhemmat käyttivät erilaisia varhaiskasvatuspalveluita. Eniten vastaajina oli kokopäivähoidon käyttäjiä ja toiseksi eniten esiopetuksen ja päivähoidon käyttäjiä, mutta myös osapäivähoidon ja avoimen varhaiskasvatuksen ja kerhojen käyttäjät vastasivat aktiivisesti kyselyyn. Eri alueilta saatujen vastausten määrä vaihteli 80–180 välillä.

Vanhemmilta tiedusteltiin, mikä olisi lapsen näkökulmasta paras tapa järjestää 20 tuntia viikossa tarjottava varhaiskasvatus (esim. joka päivä, vain tiettyinä päivinä, kuinka monta tuntia/päivässä, missä paikoissa). Vastauksissa korostettiin ryhmäkokoja, tuttuja kavereita, pienempien lasten lepoaika, omaa rytmiä, rutiineita, varhaiskasvatuksen säännöllisyyttä, joustavuutta, tuttua päiväkotia ja sitä että paikka on lähellä kotia, lasten yhdenvertaisuutta, yhteistä vapaata leikkiä ja jonkin verran myös ulkoilua. Vastaajat nostivat siis esille erityisesti neljän tunnin päivittaisen säännöllisen varhaiskasvatuksen, jolloin lapsi on paikalla kaikkina arkipäivinä sekä 3–4 päivänä viikossa toteutettavan varhaiskasvatuksen.

Vanhemmilta tiedusteltiin myös, mikä olisi vanhempien näkökulmasta paras tapa järjestää 20 tuntia viikossa tarjottava varhaiskasvatus. Vanhemmat nostivat esille erityisesti seuraavat vaihtoehdot:

- 4h x 5krt/viikossa, klo 8–12, 9–13 tai 12–16,
- 6–7 h x 3 krt/vko, klo 9–15 tai
- kerhotoiminta

Vastaajat nostivat esille myös joustavuuden, lapsen jatkamismahdollisuuden samassa päiväkodissa perheen tilanteen muuttuessa, kodin ja päiväkodin riittävän läheisyyden ja perheiden valinnanvapauden. Monet vanhemmat toivat esiin myös tyytyväisyytensä lapsensa nykyiseen varhaiskasvatukseen ja tarjottuun kerhotoimintaan.

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteita

Tässä kuvatut periaatteet koskevat niitä lapsia, joilla on oikeus vain 20 tunnin varhaiskasvatukseen. Osa perheistä käyttää varhaiskasvatusta osa-aikaisesti työstä tai opiskelusta johtuen. Nämä periaatteet eivät koske heitä.

Järjestämistavasta riippumatta myös osapäiväisen ja osaviikkoisen varhaiskasvatuksen tulee olla Varhaiskasvatuslain 2 a §:ssä säädettyjen varhaiskasvatuksen tavoitteiden mukaista. Jotta varhaiskasvatuksen tavoitteet voidaan saavuttaa, lasten varhaiskasvatusaika tulee kohdentaa ja keskittää nykyistä tarkemmin. Taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi myös

henkilökuntaresurssin tulee olla tarkoituksenmukaisessa ja tehokkaassa käytössä. Näistä syistä osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämistä on tarpeen keskittää sekä varhaiskasvatusyksiköiden sisällä että yksiköiden kesken esimerkiksi perustamalla osapäiväryhmiä.

Kunnalla on 1.8.2016 voimaan tulevan varhaiskasvatuslain mukaan velvoite tarjota osa-aikaista varhaiskasvatusta sekä osa-päiväisenä, että osaviikkoisena. Jotta em. velvoite sekä varhaiskasvatuslain tavoitteet voidaan toteuttaa, osa-aikaiselle varhaiskasvatukselle määritellään Vantaalla säännölliset ja tarkoituksenmukaiset toiminta-ajat. Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa aloittavien lasten huoltajille osoitetaan heidän toiveensa huomioon ottaen kaksi vaihtoehtoista tapaa järjestää lapsen viikoittainen varhaiskasvatus, joista he valitsevat lapselle ja perheelle parhaiten sopivan vaihtoehdon. Molempia osa-aikaisen varhaiskasvatuksen muotoja ei kuitenkaan aina voida tarjota jokaisessa yksikössä esim. yksikön koon tai henkilöstöön liittyvien tekijöiden vuoksi. Näissä tilanteissa vanhemman toivoman varhaiskasvatuksen järjestämisen vaihtoehdon toteutuminen saattaa edellyttää toimintayksikön vaihtamista. Osa-aikaisen toiminnan keskittäminen toteutetaan kuitenkin siten, että varhaiskasvatuksessa jo olevien lasten siirrot päiväkodista toiseen ovat mahdollisimman vähäisiä.

Varhaiskasvatuslain tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös, että lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen säännöllisesti.

Varhaiskasvatuslain muuttamista koskevan lain mukaan kunta voi kumota ja päättää uudelleen ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tehdyt päivähoitopaikkaa koskevat päätökset varhaiskasvatusajan osalta. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan kuitenkin säilyy päiväkodissa ja mahdollisuuksien mukaan perhepäivähoidossa, jos lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu.

Opetuslautakunnan päätettäväksi esitetään seuraavat osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämistä koskevat periaatteet:

- Osapäiväinen varhaiskasvatus
 - Osapäiväistä varhaiskasvatusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan kaikissa päiväkodeissa ja ryhmäperhepäivähoidossa
 - Osapäiväisen varhaiskasvatuksen ryhmiä keskitetään tiettyihin päiväkoteihin siten, että niitä on tarjolla kattavasti jokaisessa tulosyksikössä
 - Osapäiväisen varhaiskasvatuksen päivittäiset toiminta-ajat ovat pääsääntöisesti klo 8–12 ja 12–16
- Osaviikkoinen varhaiskasvatus
 - Osaviikkoista varhaiskasvatusta keskitetään siten, että sitä on tarjolla kattavasti jokaisessa tulosyksikössä
 - Osaviikkoinen varhaiskasvatus jaetaan vähintään kolmelle ennalta päätetylle viikonpäivälle
- Jo varhaiskasvatuksessa olevan lasten, joilla uuden lainsäädännön mukaan on oikeus 20 tuntia kestävään varhaiskasvatukseen, päivähoitopäätökset kumotaan samalla, kun lapsille tehdään 1.8.2016 voimaan tulevat uudet varhaiskasvatuspäätökset, joissa lasten oikeus varhaiskasvatukseen määritellään uuden lainsäädännön mukaisesti.
- Vanhemmat voivat valita
 - osapäiväisen, päivittäin toteutettavan varhaiskasvatuksen tai
 - osaviikkoisen varhaiskasvatuksen
- Lapselle päätetään vanhempia kuullen määrääjäksi säännölliset varhaiskasvatukseen osallistumispäivät ja -ajat
- Sama varhaiskasvatuspaikka säilyy päiväkodissa ja mahdollisuuksien mukaan ryhmäperhepäivähoidossa
- Varhaiskasvatuksen toimintayksikön lapsiryhmät muodostetaan varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamisen ja henkilökuntaresurssin käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla

- Varhaiskasvatuspaikat osoitetaan edelleen opetuslautakunnan 18.5.2015 päättämien lasten sijoittamista koskevien linjausten mukaisesti
- Varhaiskasvatussyksikön lapsiryhmät muodostetaan varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamisen ja henkilökuntaresurssin käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla

Opetuslautakunta 14.3.2016 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä osa-aikaisen järjestämisen periaatteet Vantaan varhaiskasvatuksessa
- b) ottaa periaatteet käyttöön heti niin, että 1.8.2016 voimaan astuvaa varhaiskasvatuslakia voidaan Vantaalla noudattaa

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Varhaiskasvatuksen tulosalue ja ruotsinkielisten palvelujen tulosalue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Raija Laine, 09 83921116, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi